

Kalotaszegi gyűjtés Hunyorral

Jómagam a 90-es évek végén Hunyadi Peti csoporttársammal a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem Néprajzi Intézetének segítségével áthallgattunk a Babes-Bólyai Egyetemre Kolozsvárra. Kiskapuson volt a szállásunk, ahol akkoriban Szabó László Tanár Úr bérelt egy házat a Kis utcában, számos kutatónak biztosítva ezzel erdélyi gyűjtéséhez lakhelyet. Elsősorban nem Kiskapuson gyűjtöttünk, átmentünk a környék kalotaszegi településeire, s pl. a Kríza János Néprajzi Társaságnak *cenzust* készítettünk Magyarvalkón. Összeírtuk a falu lakosságát. Ez a gyűjtés örök emlék maradt számomra, mivel az összeírásnál minden házba bekopogtattunk.

Hatalmas lapokat vittünk magunkkal, amin számos rubrika volt, s mindet ki kellett töltenünk. Név, ragadványnév, családi állapot, születési év, stb. Mivel egy nap számos háztartásba berontottunk, a helyiek illendően tukmálták ránk az alkoholos italokat. Bogárhátú Volkswagen-emmel hatalmas dombokon, úttalan utakon verekedtük át magunkat, olykor erdőn, bokron, tökön, paszulyon keresztül. Én magam igyekeztem nem inni, hogy a jogosítványom megmaradjon, Hunyor barátomnak azonban a siker érdekében fel kellett vállalnia az alkoholbevittet. Amennyiben az ember visszautasítja a kedves kínálást, gyakran visszatartják az információt, ezért is volt kíváncsú az italozás. Előre kihirdettük a templomban, hogy jönni fogunk, s így mindenhol vártak már minket. Meghatározott szöveget találtunk ki, melyet mindig ugyanúgy adtunk elő.

-Egészséget! Benedek Csaba (esetleg Hunyadi Péter, attól függően, melyikünk mondotta) vagyok, ő a csoporttársam, a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetem diákjai vagyunk, de most itt tanulunk a Babes-Bólyain, biztos tetszett már hallani a templomban, hogy kérdéseket kell feltennünk Önöknek...

Egész kis forgatókönyvet dolgoztunk ki, minél gyorsabban áruljuk el az alapvető információkat jövetelünkről. Hunyor barátom igen nehezen vette az alkoholos akadályokat, ugyanis gyöngyössolymosi révén a jó bor megszállottja volt, a rosszat nem igen kedvelte. Itt azonban olyan borokkal kínáltak minket, ami zavaros, ugyanakkor ihatatlan volt. Le is öntötte mindig a torkára, minél kevesebb ízlelőbimbója érintse a nedűt. Akkor azt mondták:

-Ennyire ízlik, töltök még kedveském!

Szegény Hunyor így bukdácsolt aztán egyik helyről a másikra, mígnem annyira megrészegetett, hogy a hosszú szöveget két szóra rövidítette:

-Hunyadi. Néprajz.

Átvettem a stafétát hát, s elmagyaráztam, mit is keresgélünk mi ott. Hunyor barátom sok helyen mikor a kérdést feltették:

-Mit hozhatok önöknek?

-Nekem mindegy, csak essünk túl rajta gyorsan! -válaszolta.

Szintén ott esett meg, hogy Péter barátom a saját nevét sem találta el, s az enyémen mutatkozott be a gazdáknak:

-Benedek Csaba vagyok. Ja, nem! Hunyadi Péter!

Ahogy azonban megismertük jól a falut, az embereket, egyre jobban éreztük magunkat, s ma is örömteli szívvel járok arrafelé, Magyarvalkón, ahol az erdélyi templomok legkedvesebbike található.